

2025-02-13
S2025/00254 (delvis)**Socialdepartementet**Myndigheten för vård- och
omsorgsanalys
Box 6070
102 31 Stockholm

Uppdrag till Myndigheten för vård- och omsorgsanalys att kartlägga och analysera risker och nyttor med viss vård

Regeringens beslut

Regeringen ger Myndigheten för vård- och omsorgsanalys i uppdrag att kartlägga och analysera konsekvenserna, såväl risker som nyttor, med viss privat finansierad vård för enskilda, på systemnivå, för hälso- och sjukvården och för samhället i stort. Myndigheten ska vidare göra en bedömning av fortsatta utvecklingsbehov inom området, inbegripet en bedömning av eventuella behov av reglering eller andra insatser.

När uppdraget utförs ska Myndigheten för vård- och omsorgsanalys föra dialog med och inhämta kunskap och erfarenheter från berörda myndigheter, däribland Inspektionen för vård och omsorg, Konsumentverket, Läkemedelsverket, Socialstyrelsen, Specialpedagogiska skolmyndigheten och Statens Skolverk.

Vidare ska Myndigheten för vård- och omsorgsanalys föra dialog med och inhämta kunskap och erfarenheter från Sveriges Kommuner och Regioner, regioner, och i förekommande fall kommuner, privata vårdgivare, professionsföreningar och andra berörda aktörer såsom patient-, brukar- och anhörigorganisationer.

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys ska senast den 18 december 2025 samt den 30 september 2026 lämna en delredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet). Den delredovisning som ska lämnas senast den 18 december 2025 ska innehålla en plan för myndighetens genomförande av uppdraget.

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys ska senast den 30 september 2027 lämna en slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet).

I slutredovisningen ska bedömningen av fortsatta utvecklingsbehov inom området och bedömningen av eventuella behov av reglering eller andra insatser ingå. Förslagen ska vara ändamålsenliga och kostnadseffektiva och rymmas inom det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg uppförda anslaget 1:8 Bidrag till psykiatri.

För uppdraget får Myndigheten för vård- och omsorgsanalys under 2025 använda 1 700 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2025 uppförda anslaget 1:8 Bidrag till psykiatri, anslagsposten 3 Till Kammarkollegiets disposition.

Medlen utbetalas engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 1 december 2025.

Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas senast den 31 mars 2026 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet.

Redovisning, rekvisition och återbetalning ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Ärendet

En utgångspunkt för svensk hälso- och sjukvård är att vården ska ges med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans värdighet. Den som har det största behovet av hälso- och sjukvård ska ges företräde till vården. En annan utgångspunkt, som framgår av förarbetena till hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), är att hälso- och sjukvården ska vara ett offentligt ansvar som finansieras gemensamt av landets invånare (prop. 1996/97:60). Huvudsakligen är det regionerna som ansvarar för att erbjuda hälso- och sjukvård till dem som bor i regionen och till vissa andra, oavsett om de bedriver vården i egen regi eller avtalar om utförandet med andra.

Trots långsiktiga och omfattande nationella satsningar har långa väntetider länge varit ett problem i svensk hälso- och sjukvård, inbegripet inom den specialiserade psykiatriska vården, och skillnaderna i väntetider mellan

regionerna och mellan olika delar av hälso- och sjukvården är dessutom stora. Det finns indikationer på att detta har lett till att allt fler personer finansierar sin egen vård utanför den offentligt finansierade hälso- och sjukvården, bl.a. för att kunna få tillgång till viss hälso- och sjukvård snabbare eller ett bredare utbud av insatser. Ett område där detta ska ha ökat särskilt under senare tid är tjänster som rör bedömning, utredning och behandling av neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, i synnerhet adhd men även autism.

Det finns i dagsläget ingen sammanställd kunskap om konsekvenserna, såväl risker som nyttor, med sådan privat finansierad vård för enskilda, på systemnivå, för hälso- och sjukvården och för samhället i stort. För hälso- och sjukvården kan det t.ex. handla om att förhålla sig till vårdsökande där en diagnos redan har ställts av en privat aktör utanför den offentligt finansierade hälso- och sjukvården. I ett bredare samhällsperspektiv kan det behövas mer kunskap om hur det ökade antalet elever med t.ex. ADHD-diagnos påverkar skolväsendet. Sådan kunskap är viktig bl.a. för att säkerställa att grundprincipen i svensk hälso- och sjukvård, att vården ska ges efter behov, ska kunna säkerställas och upprätthållas och för att den enskilde ska få god vård, i enlighet med gällande regelverk.

Närmare om uppdraget

Fokus i uppdraget ska vara att analysera konsekvenserna av privat finansierad vård som tar sikte på den specialiserade vårdnivån och i detta särskilt uppmärksamma bedömning, utredning och behandling av neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

I uppdraget ingår att belysa information och marknadsföring av sådana vårdverksamheter och vårdtjänster. Därutöver ingår att identifiera fortsatta utvecklingsbehov inom området, inbegripet en bedömning av eventuella behov av reglering eller andra insatser.

Med privat finansierad vård avses i uppdraget sådan vård som bekostas av den enskilde till privata företag som inte har något avtal eller samarbete med regionen.

När uppdraget utförs ska de erfarenheter och utvecklingsbehov som framgår av såväl tidigare som pågående relevanta uppdrag och utredningar inom

området uppmärksammas. Vidare ska erfarenheter från jämförbara länder i Norden, inom EU och internationellt tas tillvara.

Vid genomförandet av uppdraget ska jämställdhetsperspektivet, särskilt det jämställdhetspolitiska delmålet om jämställd hälsa, barnrättsperspektivet och funktionshindersperspektivet beaktas.

Regeringen beräknar att avsätta medel för uppdragets genomförande även under 2026 respektive 2027. Detta under förutsättning att riksdagen har anvisat medel för det aktuella anslaget.

På regeringens vägnar

Jakob Forssmed

Andrea Larsson

Kopia till

Statsrådsberedningen, Internrevision
Socialdepartementet/SAM, SOF, SL
Finansdepartementet/BA, K, OFA/KO, SFÖ
Utbildningsdepartementet/GV, S
Arbetsmarknadsdepartementet/JÄM
Förvaltningsavdelningen/EKA
riksdagens socialutskott
Inspektionen för vård och omsorg
Kammarkollegiet
Konsumentverket
Läkemedelsverket
Socialstyrelsen
Sveriges Kommuner och Regioner